

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 22. september 2022 av Høyesterett i avdeling med

dommer Bergljot Webster
dommer Ragnhild Noer
dommer Wenche Elizabeth Arntzen
dommer Ingvald Falch
dommer Erik Thyness

HR-2022-1820-A, (sak nr. 22-013570SIV-HRET)
Anke over Gulating lagmannsretts dom 7. desember 2021

A (advokat Flemming Marius Karlsen – til
prøve)

mot

B (advokat Inger Marie Sunde)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Thyness:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (2) Saken gjelder utmåling av menerstatning i en sak der det er gått lang tid fra skadetidspunktet til tidspunktet for fastsettelse av erstatningsbeløpet.
- (3) Saken har sitt utspring i etterforskningen av et ektepar i Oslo i 2014. Ved ransaking av deres bolig ble det foretatt det største beslaget av overgrepsmateriale som er gjort i Norge. Politiet i Oslo knyttet saken opp til et nettverk av menn tiltrukket av unge gutter. Beslaget omfattet blant annet bilder av unge gutter som fremsto som norske. En av guttene på bildene ble identifisert som A, født 00.00.1991. Han fortalte i avhør med politiet at domfelte B, født 00.00.1978, hadde utsatt ham for seksuelle overgrep i flere år mens han var barn. A har fått påvist posttraumatisk stresslidelse som følge av overgrepene.
- (4) Ved Stavanger tingretts dom 23. mars 2021 ble B dømt til fengsel i 9 år for blant annet seksuell omgang med A i perioden 2004 til 2007, jf. straffeloven 1902 §§ 195 og 196. Han ble også dømt for tilsvarende overgrep mot en annen gutt i perioden fra 2000 til 30. mars 2005 samt for anskaffelse og besittelse av fremstillinger av seksuelle overgrep mv., jf. straffeloven 2005 § 311. Dommen omfattet dessuten inndragning samt sivile krav om skadeserstatning og oppreisningserstatning, men for tingretten ble det ikke fremmet krav om menerstatning.
- (5) Påtalemyndigheten anket over straffutmålingen, og B anket over bevisvurderingen under skyldspørsmålet for domfellelsen etter tiltalebeslutningen post I, II og III b og IV, straffutmålingen, inndragningen og idømmelsen av erstatning.
- (6) Gulating lagmannsrett sluttet seg i sin dom 7. desember 2021 til tingrettens bevisbedømmelse på alle vesentlige punkter. Straffen ble skjerpet til fengsel i 11 år.
- (7) De to fornærmede fremmet også i lagmannsretten sivile krav mot B, som ble dømt til å betale A erstatning for påførte utgifter med 3 147 kroner, oppreisningserstatning med 300 000 kroner og menerstatning med 412 492 kroner.
- (8) Ved utmålingen av menerstatningen tok lagmannsretten utgangspunkt i folketrygdens regler om menerstatning i form av årlige beløp tillagt en tredjedel. Mens beregningen etter disse reglene tar utgangspunkt i grunnbeløpet (G) på skadetidspunktet, bygget lagmannsretten under henvisning til rettspraksis på G på domstidspunktet. De årlige beløpene som fremkom på denne måten, ble deretter omregnet til et engangsbeløp per skadetidspunktet basert på en kapitaliseringsrente på 4,0 %.
- (9) Den del av slutningen i lagmannsrettens dom som gjelder As krav på menerstatning, lyder slik:

«B dømmes til innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom å betale A menerstatning med kroner 412 492 – firehundreogtolvtusenfirehundreogtittito –.»

- (10) A har anket til Høyesterett over lovanvendelsen ved utmålingen av menerstatningen.

Partenes syn på saken

- (11) Den ankende part – A – har i korte trekk gjort gjeldende:
- (12) Lagmannsrettens beregning av menerstatningen medfører at det gis en forsvinnende liten menerstatning for perioden fra skadetidspunktet til domstidspunktet. Resultatet strider mot det erstatningsrettslige prinsippet om full erstatning. Terminbeløpene for perioden frem til domstidspunkt er neddiskontert til skadetidspunktet i 2004, noe som ikke gir ikke mening. Det er etter gjeldende rett ikke grunnlag for neddiskontering i et tilfelle som går langt tilbake i tid.
- (13) Prinsipalt anføres at det riktige må være å beregne engangsbeløpet på domstidspunktet ved å legge sammen terminbeløpene for hvert tidligere år, basert på G i det enkelte år, eventuelt dagens G, for så å legge til nåverdien av terminbeløpene for fremtidige år.
- (14) Subsidiært anføres at menerstatningen for tidligere år må utmåles som årlige beløp, jf. skadeserstatningsloven § 3-9, mens menerstatningen for fremtidige år utmåles som et engangsbeløp neddiskontert til skadetidspunktet.
- (15) A bør uansett tilkjennes et tilleggsbeløp basert på de konkrete forholdene i saken.
- (16) Den nye forskriften om kapitaliseringsrente 26. august 2022 gir anvisning på en kapitaliseringsrente på 2,5 % og trer i kraft 1. oktober 2022. Uansett om Høyesteretts dom avsies før eller etter 1. oktober 2022, må den nye kapitaliseringsrenten komme til anvendelse fordi noe annet vil stride mot prinsippet om full erstatning.
- (17) A har nedlagt slik påstand:
- «B dømmes til å betale A menerstatning fastsatt etter rettens skjønn.»
- (18) Ankemotparten – B – har i korte trekk anført:
- (19) Lagmannsretten har beregnet engangsbeløpet i samsvar med fast praksis, og det er ikke grunnlag for å gjøre avvik fra denne praksisen. Det er heller ikke grunnlag for noe individuelt tillegg basert på skjønn.
- (20) Bestemmelsen i skadeserstatningsloven § 3-9 første ledd om adgang til å fastsette erstatningen helt eller delvis som terminbeløp gjelder kun for fremtidige perioder, og bestemmelsen kan derfor ikke gi grunnlag for slikt oppgjør for tidligere år. Uansett forutsetter oppgjør i terminer at «særlige grunner» tilsier det, og det er ikke tilfelle her.
- (21) Det følger av gjeldende domstolskapt rett at kapitaliseringsrenten for tiden er 4,0 %. Den nye forskriftsbestemte diskonteringsrenten kan ikke anvendes før forskriften om kapitaliseringsrente trer i kraft 1. oktober 2022.

(22) B har nedlagt slik påstand:

«B dømmes til å betale A menerstatning fastsatt etter rettens skjønn.»

Mitt syn på saken

Generelt om utmåling av menerstatning

(23) Mens skadeserstatningsloven § 3-1 regulerer krav på dekning av *økonomisk* tap som følge av skade på person, for eksempel tapt arbeidsinntekt, regulerer lovens § 3-2 om menerstatning krav knyttet til *ikke-økonomisk* tap. Formålet med menerstatning er å kompensere for ulempe som følge av at skadelidtes muligheter til livsutfoldelse og livsnytelse er blitt varig redusert på grunn av skaden. Bestemmelsens første og annet punktum lyder slik:

«Har skadelidte fått varig og betydelig skade av medisinsk art, svares særskilt menerstatning. Denne erstatning fastsettes under hensyn til menets medisinske art og størrelse og dets betydning for den personlige livsutfoldelse.»

(24) Etter ordlyden skal menerstatning utmåles med utgangspunkt i «menets medisinske art og størrelse og dets betydning for den personlige livsutfoldelse». Det er isolert sett nærliggende å lese dette som en anvisning på utmåling etter en fri skjønnsmessig vurdering i den enkelte sak. På bakgrunn av forarbeidene er loven imidlertid aldri blitt praktisert slik. Isteden tas det utgangspunkt i utmålingsreglene i folketrygdlovens regler om erstatning ved yrkesskader.

(25) Førstvoterende i Rt-1991-697 *overfall* beskriver på side 703 systemet slik:

«Menerstatningen skal utmåles etter reglene i skadeserstatningsloven § 3-2. Etter avgjørelsene i Rt-1977-782 og Rt-1981-138 skal erstatningen fastsettes skjønnsmessig, men slik at det skal sees hen til erstatningen i yrkesskadetilfellene etter folketrygdloven av 17. juni 1966 nr. 12 § 11-8 tillagt en tredjedel.»

(26) Beløpet som fremkommer ved anvendelse av reglene i forskrift om menerstatning ved yrkesskade tillagt en tredjedel, omtales som «*sammenligningsbeløpet*». Rommet for individuelle avvik fra dette beløpet er i praksis begrenset. Jeg kommer tilbake til dette i forbindelse med den konkrete utmålingen i saken her.

(27) Etter forskrift 21. april 1997 nr. 373 om menerstatning ved yrkesskade fastsettes årlig menerstatning fra folketrygden til inntil 75 % av G avhengig av medisinsk invaliditetsgrad. Det anvendes her en tabell med ni grupper. Den laveste gruppen omfatter invaliditetsgrader under 15 %, som ikke gir noen erstatning, og den øverste gruppen gjelder ved «[b]etydelig større skadefølger enn ved invaliditetsgrad på 100 %» og gir et årlig beløp tilsvarende 75 % av G.

(28) Hovedregelen i norsk rett er at erstatning utmåles som et engangsbeløp. Dette gjelder også når erstatningen knytter seg til fremtidig økonomisk tap eller – som for menerstatning – reduserte muligheter for livsutfoldelse og livsnytelse i fremtiden. Begrunnelsen er at det er ønskelig å få gjort opp erstatningen en gang for alle – iblant omtalt som «oppgjørsprinsippet». Regelen er lovfestet i skadeserstatningsloven § 3-9. Det er åpnet for

helt eller delvis oppgjør i form av terminbetalinger når «særlige grunner» tilsier det, men denne unntaksbestemmelsen benyttes praktisk talt ikke.

- (29) Når et erstatningsbeløp som knytter seg til fremtidige pengestrømmer, skal omregnes til et engangsbeløp, må det tas hensyn til at kapital normalt gir avkastning, slik at én krone i dag har høyere verdi enn én krone i morgen. For den del av et erstatningskrav som knytter seg til fremtiden, regnes beløpene derfor tilbake til et referansetidspunkt – som oftest utmålingstidspunktet – basert på en rentesats som omtales som diskonteringsrente eller kapitaliseringsrente, jf. Rt-2014-1203 *kapitaliseringsrente* og forskrift om kapitaliseringsrente etter skadeserstatningsloven 26. august 2022.
- (30) For å ta hensyn til tiden som eventuelt er gått fra referansetidspunktet for beregningen til domstidspunktet, tilkjennes normalt avsavnsrente frem til 30 dager etter påkrav, jf. Rt-2002-71 *avsavnsrente*, og deretter forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven 17. desember 1976 § 2.
- (31) Gjennom kombinasjonen av diskontering av fremtidig tap til et referansetidspunkt og deretter avsavnsrente og eventuelt forsinkelsesrente frem til oppgjør, ivaretas hensynet til at erstatningens realverdi skal være mest mulig upåvirket av om den utmåles i terminer eller som et engangsbeløp, og av når oppgjør finner sted.
- (32) Når det gjelder menerstatning etter folketrygdloven, er det gitt egne regler om blant annet omregning av terminytelser til kapitalverdi for engangsutbetaling, se forskrift 21. april 1997 nr. 373 om menerstatning ved yrkesskade. Etter disse reglene beregnes engangsbeløpet med utgangspunkt i G på skadetidspunktet og en kapitaliseringsrente på 6,0 %. Det beregnes ingen avsavnsrente for perioden fra skadetidspunktet til utbetaling av menerstatningen.
- (33) For så vidt gjelder menerstatning etter skadeserstatningsloven, følger det imidlertid av Rt-1977-782 *Pallas* på side 785 at sammenligningsbeløpet skal beregnes på grunnlag av G på domstidspunktet. Jeg kommer tilbake til betydningen av dette i forbindelse med den konkrete utmålingen av menerstatningen i saken her, men nevner allerede her at dommen konsekvent er fulgt opp i senere praksis, også i saker der det er gått lang tid fra skadetidspunktet til domstidspunktet, jf. Rt-1981-138 *millionerstatning* på side 147 og Rt-2000-441 på side 446–447. Etter fast praksis anvendes videre den alminnelige kapitaliseringsrenten for personskadeerstatning istedenfor den forskriftsbestemte kapitaliseringsrenten for trygdeytelser, jf. millionerstatningsdommen på side 147. Det ble opplyst i skranken at det også anvendes mer oppdaterte forutsetninger om dødelighet enn det som følger av forskriften om trygdeytelser.

Den konkrete utmålingen av menerstatningen

Beregningen av kapitalverdien på skadetidspunktet

- (34) Partene er enige om at As menerstatning skal utmåles på grunnlag av følgende forutsetninger, som er lagt til grunn av lagmannsretten:
- Skadetidspunkt 2004
 - Oppgjørstidspunkt 31.12.2021

- Levealder 81 år
 - Alder på skadetidspunkt 13 år
 - Invaliditetsgrad 25–34 %
- (35) Det er videre enighet om at når disse forutsetningene legges til grunn, og det anvendes en kapitaliseringsrente på 4,0 %, er kapitalverdien av terminbeløpene etter forskrift om menerstatning ved yrkesskade tillagt en tredjedel – det såkalte sammenligningsbeløpet – 412 492 kroner per tidspunktet for lagmannsrettens dom.
- (36) A gjør imidlertid gjeldende at en slik beregning i dette tilfellet vil stride med prinsippet om full erstatning fordi det i praksis medfører at det nesten ikke blir gitt erstatning for årene frem til domstidspunktet. Beregningen må derfor justeres. For å oppnå et riktig resultat bør man summere terminbeløpene for tidligere år basert på G i hvert enkelt år. Dette vil gi et sammenligningsbeløp på 656 728 kroner. Alternativt kan man benytte terminbeløpene for tidligere år basert på G på domstidspunktet. Dette vil gi et sammenligningsbeløp på 722 534 kroner.
- (37) Til dette vil jeg først bemerke at prinsippet om full erstatning knytter seg til dekning av økonomisk tap. Utgangspunktet er da at skadelidte skal stilles i samme økonomiske stilling som om skaden ikke hadde inntruffet. Når det gjelder menerstatning, er det imidlertid ikke tale om erstatning for økonomisk tap, men om kompensasjon for reduserte muligheter for livsutfoldelse og livsnytelse. Prinsippet om «full erstatning» gir ikke veiledning i en slik sammenheng.
- (38) En annen sak er at det som nevnt må være et siktemål at erstatningens realverdi skal være mest mulig upåvirket av om den utmåles i terminer eller som et engangsbeløp, og av når oppgjør finner sted. Jeg ser derfor nærmere på hvordan dette forholder seg i saken her.
- (39) Som nevnt fastsettes sammenligningsbeløpet etter forskrift om menerstatning ut fra G på skadetidspunktet, samtidig som det ikke gis noen rentekompensasjon til utbetalingen finner sted. Realverdien av menerstatningen synker da for hvert år som går. Går det lang tid fra skadetidspunktet til oppgjørstidspunktet, medfører dette systemet følgende betydelige avvik fra utgangspunktet om at tidspunktet for oppgjør i minst mulig utstrekning bør påvirke erstatningens realverdi.
- (40) Dette må være grunnen til at Høyesterett i Pallas-dommen la til grunn at man for beregning av menerstatning etter skadeserstatningsloven skal benytte G på domstidspunktet istedenfor G på skadetidspunktet. Effekten av dette er nemlig at menerstatningen hvert år øker med samme proSENTSATS som G – reelt sett altså en form for avsavnsrente. I vår sak er skadetidspunktet i 2004 og oppgjørstidspunktet i 2022. Mens G per 1. mai 2004 var 58 778 kroner, er G per 1. mai 2022 111 477 kroner. Dette er en økning på 89,6 %, tilsvarende en økning på 3,6 % hvert år i perioden.
- (41) Lagmannsrettens beregning av menerstatningen er basert på etablert praksis – herunder anvisningen i Pallas-dommen på at erstatningen skal beregnes per skadetidspunktet, men ut fra G på domstidspunktet. Det praktiske resultat av dette er det samme som om *hele* menerstatningen hadde vært beregnet på grunnlag av G på skadetidspunktet og diskontering av alle terminbeløp tilbake til skadetidspunktet, med påfølgende tillegg av avsavnsrente etter en årlig sats på 3,6 %. Jeg kan ikke se at det er noe ved dette resultatet

som er så urimelig at det gir grunn til å vurdere å sette til side de beregningsprinsippene som følger av Pallas-dommen og øvrig praksis.

- (42) A har for Høyesterett innvendt at lagmannsrettens resultat innebærer at han bare får en helt ubetydelig erstatning for perioden frem til i dag. For å underbygge dette er det vist til to beregninger foretatt ved hjelp av dataprogrammet *Compensatio*. Den eneste forskjellen mellom beregningene er at den ene bygger på at alder på skadetidspunktet er 13 år, mens den andre bygger på at alder på skadetidspunktet er 31 år. Den første beregningen viser et sammenligningsbeløp på 432 523 kroner, mens den andre viser et sammenligningsbeløp på 401 667 kroner. A slutter av dette at den samlede menerstatningen for perioden fra 2004 til 2022 bare blir differansen mellom disse to beløpene, det vil si 30 856 kroner.
- (43) Denne slutningen er imidlertid ikke riktig. Differansen mellom beregningsresultatene – 30 856 kroner – reflekterer nåverdien av terminbeløpene i de 18 *siste* årene av den lengste gjenværende levetiden. Fordi dette er en periode langt frem i tid, blir nåverdien av terminbeløpene i denne perioden liten. Det riktige ville være å beregne nåverdien av terminbeløpene for de *første* 18 årene i perioden fra skadetidspunktet til utmålingen av menerstatningen. Siden denne perioden ligger mye nærmere i tid, ville en slik beregning ha vist et vesentlig høyere beløp enn det A har bygget på.
- (44) A har subsidiært anført at menerstatningen bør utmåles som summen av de årlige beløpene for perioden til og med 2022 og et engangsbetalt beløp beregnet i samsvar med praksis for fremtidige beløp. Det er her vist til skadeserstatningsloven § 3-9 første ledd, som åpner for at erstatning for personskade «helt eller delvis» kan fastsettes som terminbeløp hvis retten mener at dette av «særlige grunner» bør gjøres. Ut fra mitt syn på beregningen av menerstatningen i samsvar med etablert praksis, er det ingen «særlige grunner» som taler for å utmåle menerstatningen for tidligere år som terminbetalinger. Det er derfor ikke nødvendig for meg å gå inn på om lovbestemmelsen overhodet kan anvendes på perioder i fortiden.
- (45) Min konklusjon er etter dette at lagmannsrettens beregning av sammenligningsbeløpet, forutsatt en kapitaliseringsrente på 4,0 %, var korrekt.

Valg av kapitaliseringsrente

- (46) Lagmannsretten har som nevnt anvendt den alminnelige kapitaliseringsrenten for personerstatning. Dette er i samsvar med etablert praksis, jf. millionerstatningsdommen på side 147. Med grunnlag i kapitaliseringsrentedommen fra 2014 la lagmannsretten følgelig til grunn en kapitaliseringsrente på 4,0 %.
- (47) Etter lagmannsrettens domsavsigelse er det ved kongelig resolusjon vedtatt ny forskrift 26. august 2022 om kapitaliseringsrente etter skadeserstatningsloven. I henhold til forskriftens § 2 første ledd skal kapitaliseringsrenten etter skadeserstatningsloven § 3-9 annet ledd første punktum være 2,5 %.
- (48) Forskriftens § 3 lyder slik:

«Forskriften trer i kraft 1. oktober 2022. Kapitaliseringsrentene får anvendelse for personskadeerstatning som utmåles etter at forskriften har trådt i kraft.»

- (49) A har gjort gjeldende at selv om Høyesterett avsier dom i september, så må den nye forskriftsfastsatte kapitaliseringsrentesatsen på 2,5 % komme til anvendelse. Det er vist til at begrunnelsen for å sette ned kapitaliseringsrenten er at satsen fastsatt av Høyesterett i kapitaliseringsrentedommen ut fra de økonomiske realiteter nå er for høy. Dette tilsier at den nye satsen, som er basert på oppdaterte økonomiske analyser, må anvendes allerede nå.
- (50) Jeg er ikke enig i dette resonnetet. Det følger direkte av forskriften § 3 at den nye kapitaliseringsrentesatsen kommer til anvendelse ved utmåling av erstatning når forskriften har trådt i kraft, det vil si fra 1. oktober 2022. Dersom den nye satsen skulle anvendes allerede fra vedtagelsen av forskriften, ville bestemmelsen bli uten betydning. Etter min mening følger det dermed motsetningsvis av forskriftens ikrafttredelsesbestemmelse at det ved fastsettelse av erstatning for personskade før forskriften trer i kraft, er det rentesatsen på 4,0 % som ble fastsatt av Høyesterett i storkammer i kapitaliseringsrentedommen, som skal anvendes.
- (51) Jeg legger til at det nødvendigvis alltid vil være slik at når kapitaliseringsrenten endres kort tid før eller etter at et erstatningsbeløp blir fastsatt, så vil den ene part fremstå som heldig og den andre part som uheldig. Dette gjelder også i vår sak, og jeg kan ikke se at dette dilemmaet løses ved å foregripe forskriftens ikrafttredelse.
- (52) Jeg er derfor kommet til at beregningen i saken her må bygge på den gjeldende domstolsfastsatte kapitaliseringsrentesatsen på 4,0 %.

Fastsettelse av sammenligningsbeløpet

- (53) Lagmannsretten fastsatte sammenligningsbeløpet til 412 492 kroner. Partene har ut fra de gitte forutsetninger ikke hatt noen kommentarer til selve beregningen. I og med at lagmannsrettens dom ble avsagt i november 2021, mens Høyesterett avsier dom i september 2022, må beløpet imidlertid justeres fordi G på det som nå blir domstidspunktet, er høyere enn da lagmannsretten avsa sin dom. As advokat har fremlagt en ny beregning av sammenligningsbeløpet basert på dette. Denne beregningen gir et sammenligningsbeløp på tidspunktet for Høyesteretts dom på 432 523 kroner. Beløpet er ikke bestridt fra den annen side, og jeg bygger utmålingen på dette.

Individuell tilpasning

- (54) Etter nyere praksis skal det adskillig til for å gjøre betydelige avvik fra sammenligningsbeløpet. Jeg viser her til Rt-2000-441 *forsetepassasjer*, hvor sammenligningsbeløpet var 135 291 kroner. Førstvoterende uttaler der på side 448 følgende:

«Utgangspunktet for vurderingen av tillegg må etter mitt syn være at det er behov for standardiserte regler om menerstatningen, og etter rettspraksis skal det da også atskillig til før man går nevneverdig utover det som følger av den nevnte matematiske utregningen ... Jeg legger til grunn at A er kommet i en meget vanskelig situasjon etter biluhellet, med store smerteplager, men jeg kan ikke se at hennes tilfelle ville kvalifisert for gruppeopprykk etter forskriften. Jeg kan heller ikke se at den kombinasjonen hun har av plager fra før og etter biluhellet, kan gi tilstrekkelig grunn

til noe vesentlig skjønnsmessig tillegg. Storebrand er villig til å foreta en viss avrundning oppover, slik at menerstatningen settes til 140.000 kroner, og et høyere beløp er det etter mitt syn ikke grunnlag for.»

- (55) Det ble her altså gitt et individuelt tillegg til sammenligningsbeløpet på ca. tre og en halv prosent. Fra øvrig høyesterettspraksis der det er gitt individuelle tillegg, viser jeg til Rt-1981-138 der skadelidte var særlig hardt rammet, og det ble gitt et individuelt tillegg på ca. 8 %. I Rt-1991-697 ble det gitt et tillegg på drøyt 40 %, men der var omstendighetene spesielle. I Rt-1999-887 ble det gitt et tillegg på ca. 15 % under henvisning til at dette kan gjøres når man står overfor en skadefølge som er «vesentlig mer byrdefull enn ved et normalt tilfelle».
- (56) Oppsummeringsvis følger det av Høyesteretts praksis at det som følge av behovet for standardiserte regler skal adskillig til før man utmåler noe nevneverdig tillegg til sammenligningsbeløpet. Det er likevel rom for individuelle tillegg når man står overfor en skadefølge som er vesentlig mer byrdefull enn ved et normalt tilfelle innenfor den aktuelle uføregruppen.
- (57) A har argumentert for at det bør gis et individuelt tillegg til sammenligningsbeløpet i saken her og har vist til tre forhold som han mener taler for dette: For det første peker han på at han er plassert i gruppe 3 av i alt 9 grupper i tabellen som fastsetter den andel av G som legges til grunn for det årlige beløpet. Gruppen omfatter dem som er fra 25 % til 34 % medisinsk uføre. As medisinske uførhet er satt til er 33 %. Han er altså ikke langt fra å bli plassert i gruppen for personer med medisinsk uførhet mellom 35 % og 44 %, noe som ville ha medført 50 % høyere sammenligningsbeløp. For det annet viser han til at han ble seksuelt misbrukt av skadevolder som barn, noe som gjør ham spesielt sårbar i sitt arbeid som lærer i barneskolen. For tredje mener han at det må legges vekt på at han ble påført sine skader mens han var et barn.
- (58) Jeg ser det slik at når den skadelidte som her har en medisinsk uførhet som ligger helt opp mot en høyere gruppe, så vil terskelen for å gi et individuelt tillegg til sammenligningsbeløpet være noe lavere enn ellers. De øvrige argumentene som A anfører for et slikt tillegg, er etter min mening også relevante, men de har relativt begrenset vekt utover det som fanges opp av uføregraden i seg selv. Samlet sett mener jeg at det her er grunnlag for et lite tillegg til sammenligningsbeløpet i form av en avrundning oppover til 450 000 kroner, men heller ikke mer.

Konklusjon og sakskostnader

- (59) Jeg er kommet til at menerstatningen bør settes til 450 000 kroner.
- (60) Det er ikke nedlagt påstand om sakskostnader.
- (61) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningens punkt 7, gjøres den endring at menerstatningen settes til 450 000 – firehundreogfemtusen – kroner.

- (62) Dommer **Falch:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (63) Dommer **Noer:** Likeså.
- (64) Dommer **Arntzen:** Likeså.
- (65) Dommer **Webster:** Likeså.
- (66) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningens punkt 7, gjøres den endring at menerstatningen settes til 450 000 – firehundreogfemtitusen – kroner.